

ZOKEV

bülteni

Picasso Guernica

- Ali Sirmen: Uğur Mumcu ağutlarla, gözyaşlarıyla değil, düşünceleriyle anılmalı.
- Erdoğan Aydın: Laiklik müca delesi, devlete bırakılmayacak kadar bize dair meseledir.
- Hamit Kalyoncu: Zonguldak'ın kara memeleri onlarca yıldır sağlıyor.
- Yaşasın Şiir! Dünya şiir gününü kutladık..
- "Silaha Hayır Yaşama Ever"
- Umut Vakfı Bülteninde Etkinliğimizin Yorumu : Çocuklarımız Şiddet İstemiyor.
- Meltem Çetinkaya : Sağlıklı çevrede yaşamak anayasal hakkımızdır.
- Drama Liderlik Programı 1. Aşama Tamamlandı.
- Kent Portreleri.
- Ahmet Özlürk: Çıktık Açık Alınla..
- Etkinliklerden Haberler.

Zonguldak Kültür ve Eğitim Vakfı
Yayın Organı
Haziran '05

15

Yayınlarımız

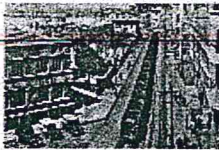

Zonguldaklı Yazarlar Zonguldaklı Yazarlar
Yay. Haz.: Ahmet Öztürk
1998, Kdz. Ereğli

Ahmet Naim'e Armağan
2000, Kdz. Ereğli

ESKİ ZONGULDAK FOTOĞRAFLARI-1

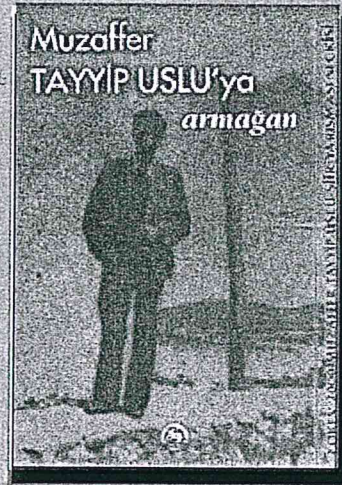

ZOKEV
ZONGULDAK KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
"Zonguldak'ın aydınlatıcı ışığı"

Eski Zonguldak Fotoğrafları-1
Yay.Haz.: Hüseyin Toroman
2005, Ankara

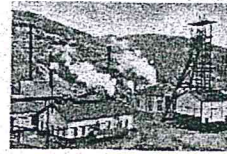

Burhan Solukçu'ya Armağan
(Karikatür Yarışması Albümü)
Yay. Haz.: Kürşat Coşgun 2003, Ankara

Muzaffer Tayyip Uslu'ya Armağan
Yay.Haz.: Osman Günay - Ahmet Öztürk
2002, Kdz. Ereğli

ESKİ ZONGULDAK FOTOĞRAFLARI-2

ZOKEV
ZONGULDAK KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
"Zonguldak'ın aydınlatıcı ışığı"

Eski Zonguldak Fotoğrafları-2
Yay.Haz.: Hüseyin Toroman
2005, Ankara

Yayınlarımızı edinmek için :
Telefon : (0372) 253 74 59
E-Posta : zokev@zokev.org - info@zokev.org

Bu Sayıda

Ali Sirmen: Uğur Mumcu ağıtlarla, gözyaşlarıyla değil, düşünceleriyle anılmalı **4**

Erdoğan Aydın: Laiklik mücadelesi, devlete bırakılmayacak kadar bize dair meseledir **5**

Hamit Kalyoncu: Zonguldak'ın kara memeleri onlarca yıldır sağlıyor **6**

Yaşasın şüir! Dünya şüir gününü kutladık **12**

"Silaha Hayır! Yaşama Evet!" **13**

Umut Vakfı Bülteninde Etkinliğimizin Yorumu : Çocuklarımız şiddet istemiyor **14**

Meltem Çetinkaya: Sağlıklı çevrede yaşamak anayasal hakkımızdır **16**

Drama Liderlik Programı 1. Aşama Tamamlandı **17**

Kent Portreleri **18**

Ahmet Öztürk: Çıktık Açık Alınla. **20**

Etkinliklerden Haberler: **22**
Kent Kültürü Bienelleri Dizisi "Kent Tarihi '05" ile Başlıyor **23**

ZOKEV Adına Sahibi
Prof. Dr. Vedat DİDARİ
Sorumlu Yazışleri Müdürü
Sebahattin KABAKÇI

Grafik Tasarım ve Dizgi
Ali Davutoğlu
tuvenan@hotmail.com

Adres
Papila İş Hanı Kat:2 No:6
Soğuksu/ZONGULDAK

Telefon
(0372) 253 74 59

E-Posta
zokev@zokev.org

Baskı
Ekin Ofset - Çaycuma
Telefon: (0372) 615 11 94

İmzalı yazıların sorumluluğu yazarına aittir.
Kaynak göstererek ahntı yapılabilir.

Merhaba;

Bültenimiz farklı bir biçim ve içerikle elinizde bu kez. Onuncu yılımıza yakışır zenginlikte olsun istedik. Ali Davutoğlu arkadaşımızın yoğun çabaları görsel güzellik kattı bültenimize. Zonguldak Çevre Koruma Derneği Başkanı Meltem Çetinkaya ile yazı zenginliği kazandı. Farklı imzalara bundan sonra da yer vermeye devam edeceğiz. Beğeneceğinizi umuyor, ürün bekliyoruz.

Festival etkinliklerimiz bu yıl da sürüyor. Yeterli katılım olmadığı için İlhami Soysal Gazete Araştırmaları Yarışmasını iptal etmek zorunda kaldık. Ancak sayın Soysal'ın adına yakışır bir anma toplantısı yapacağız. Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı L. Doğan T11'ç ile Türk gazeteciliğinin duayeni, Gazeteciler Cemiyeti eski Genel Başkanı Nail Güreli bu ştoplantıda bizimle olacak. Bizi yalnız bırakmayacağınızı umuyoruz.

Festivaldeki bir diğer konuğumuz ise Cihan Demirci. Türk gülmece yazınının son dönemlerde yetişen en büyük ustalarından biri olan Demirci ile kahkaha tadında bir sohbet yapacağımızı umuyoruz.

Şimdiden not alın. Onuncu yılımıza yakışan bir etkinlikte kucaklayacağız sizlerle. 11-13 Kasım tarihleri arasında "Zonguldak Tarih Bienali" var. Maden Mühendisleri Odası ve Maden Mühendisleri Derneğiyle birlikte düzenlediğimiz bu çalışmada, Zonguldak üzerine bugüne değin yazmış araştırma yapmış tüm bilim adamı, tarihçi, yazar ve düşün insanlarını bir araya getireceğiz. Bir anlamda Zonguldak üzerine yeniden düşüneceğiz. Bu bienale sunulacak bildirilerden oluşacak bir kitabı da kent kültür hazinesine kazandırmayı amaçlıyoruz. Bizi çok heyecanlandıran bu çalışma her yönüyle desteğinize muhtaç.

Bienal içindeki kültür etkinlikleri arasında Osman Zeki Oral'a saygı gecesi de var. Kentimizin yetiştirdiği en önemli ressamlardan biri olan Oral'a Türk resmine yaptığı hizmetlerden dolayı teşekkür edeceğiz. Bu gecede de birlikte olmak istiyoruz.

Bir sonraki bültende buluşmak umudu, dostluk ve sevgiyle...

Ali Sirmen: Uğur Mumcu ağıtlarla, gözyaşlarıyla değil, düşünceleriyle anılmalı.

"AB, Türkiye'nin önündeki en büyük engel olarak Kemalizm'i görüyor. Oysa Kemalizm bir çağdaşlaşma projesidir."

29 Ocak 2005 tarihinde TMMOB Maden Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesiyle birlikte düzenlediğimiz bir etkinlikle, alçakça bir saldırıda yitirdiğimiz kalpaksız Kuvvayı Milliyeci Uğur Mumcu'yu andık. Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Ali Sirmen'in konuk olarak katıldığı söyleşi Maden Mühendisleri Odası lokalindeydi. İstanbul CUMOK üyesi bir grubun da izlediği söyleşiye katılım oldukça yüksekti.

Yönetim Kurulu başkanımız Prof. Dr. Vedat Didari'nin yaptığı kısa sunuş konuşmasının ardından Kilimli Halkevi Başkanı Hüsnü Hazır'ın Uğur Mumcu'nun "Vurulduk Ey Halkım, Unutma Bizi" adlı seslenişini okuması, salonda duygusal bir atmosfer yarattı.

2431 Ocak tarihleri arasının "Adalet ve Demokrasi Haftası" olduğunu anımsatarak sözlerine başlayan Ali Sirmen "Uğur Mumcu gibi alçakça bir saldırıyla öldürülen Muammer Aksoy'u da bu hafta içinde anıyoruz. Mumcu ile Aksoy, iki yakın ülküdaştılar. İkisi de aynı şeylere inanıyorlardı ve inandıkları dava uğruna can verdiler. Aksoy, Barış Derneği davasında avukatımdı. Bu davada herkesin beraatını isteyen Askeri Yargıtay, hiç anlayamadığım bir nedenle benim mahkum olmamı istemişti. Nedeni daha sonra anlaşıldı. Vietnam savaşına karşı Paris'te düzenlenen bir gösteriye katılmam MİT'in kayıtlarına 'Avrupalı komünistlerin lideri' olarak geçmeme yetmişti. MİT Müsteşarı Nurettin Ersin, bu konudaki bilgileri bir dosya halinde 'hakimlere kanaat, savcılara delil olması' istemiyle ilgili yerlere sunmuş, bu nedenle herkesin beraatı, benimse mahkumiyetim istenmiş. Muammer Aksoy ise bu belgeyi bulmuş kamuoyuna açıklamıştı" dedi.

"Uğur Mumcu 24 Ocak'ta öldürüldü. Eğer öldürülmemiş olsaydı biz yine bu tarihte toplanıyor olacaktık. Çünkü 25 yıl önce bir 24

Ocakta topluma zorla kabul ettirilmeye çalışılan ve Türkiye'yi küreselleşmeye eklemleyen ekonomik yıkım kararları alındı. O kararlarla Türkiye büyük bir değişim sürecine girdi. Saygın sayılan tüm kavramlar aşındırıldı. Uğur Mumcu cinayeti tam da bu sürecin açığı ortaya rastlar" diyerek sözlerini sürdüren Sirmen konuşmasında; "Ben Uğur Mumcu'nun ağıtlarla, gözyaşlarıyla değil, düşünceleriyle anılmasından yanayım. Onu onurlu yaşamının ardından yas tutulmaz. Asıl yas tutulması gereken, onun ölümünün ardından kutsal saydığı tüm değerleri yitiren Türk halkıdır" görüşlerine de yer verdi.

Türkiye'nin AB sürecine de değinen Sirmen; "AB müzakeresi, müzakere değil teslimiyettir. Ülkede yarattıkları psikolojik ortamla, 'BOP çanımıza ot tıkayacak' diyenler 'tutucu' sayılırken, 'Diyarbakır BOP'un başkenti olacak diyen gafiller alkışlanıyor. Kavramlar öylesine çarpıtıldı ki büyük bir bozgun, zafer olarak yutturuluyor. Serbest dolaşım hakkı, tarımdaki zararların sübvansiyonu, müzakerenin önünün açık olması gibi nedenler bizi içeri almayıp bahçede bekleteceklerinin işaretidir. Türkiye'nin Kopenhag kriterlerini yakalama konusunda adımlar atması gerekirken Kasımpaşa kriterlerine teslim olmuştur. Ayrıca AB, Türkiye'nin önündeki en büyük engel olarak Kemalizm'i görüyor. Oysa Kemalizm bir çağdaşlaşma projesidir" diyerek konuşmasını sürdürdü.

Konuşmasının son bölümünde ülkedeki kurban manzaralarına değinen Sirmen; "Kurban görüntülerini masum görüntüler olarak açıklayamayız. Belirli bir yaşam türünün kendisini sahneye koyduğunun göstergesidir. Başbakan 'bunlar halkın inancındır, saygı duyulması gerekir' diyor. Kimse kusura bakmasın, ben hayvanlara saygı göstermeyen bir inanca saygı gösteremem" diyerek sözlerini tamamladı.

Erdoğan Aydın :

Laiklik mücadelesi, devlete bırakılmayacak kadar bize dair meseledir.

"Laiklik devletin dinsel alandan, dinin de sosyal hayattan tümüyle çekilmesi demektir. Devletin herhangi bir inançtan yana olmayıp tüm insanlara eşit mesafede durmasıdır."

Araştırmacı - yazar Erdoğan Aydın ile düzenlediğimiz "Laikliği Nasıl Savunabiliriz" başlıklı söyleşi Maden Mühendisleri Odası lokalinde yapıldı. 16 Nisan Cumartesi günü gerçekleşen söyleşi laiklik sorununa farklı bir pencereden bakılan bir etkinlik oldu.

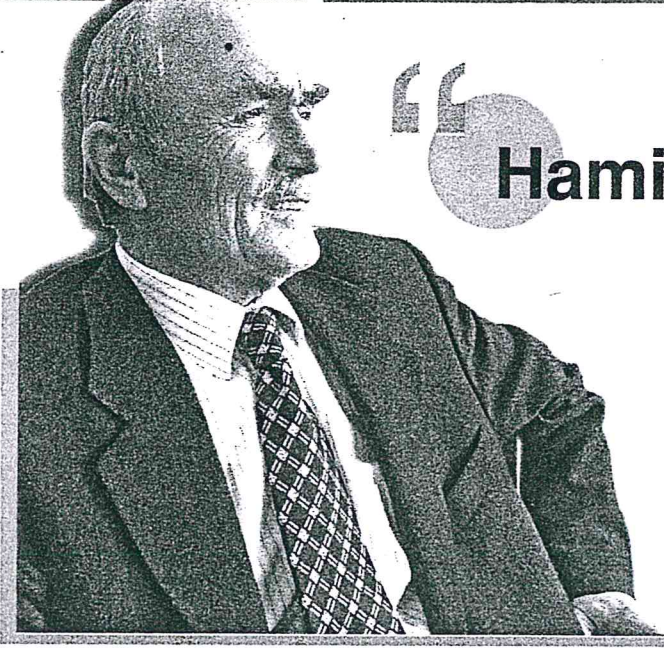
Laikliğin bir başına çözülebilir bir sorun olmadığına işaret ederek sözlerine başlayan Erdoğan Aydın insanlığın sosyal gelişim tarihine değinerek "Laiklik tüm dünya insanlığı açısından geçmiş, geleneksel, dini temel referans alan monarşik yapılarla kıyaslandığında çok ileri bir atılımdır. Bu boyutuyla Osmanlı'nın reddiyle oluşmuş bir burjuva devlet yapısı olmasına karşın, cumhuriyetin Osmanlı devlet yapısına karşı savunulması olmazsa olmaz bir koşuldur. Ancak Mustafa Kemal sonrası İnönü döneminde, rejimin restore çalışmalarıyla laiklikten öden vermeye başlanmıştır. Köy Enstitüleri ve Halkevleri'nin kapatılması, Türkocakları'nın güçlendirilmesi, Amerikancılaşma politikaları ve dinin eğitim süreçlerine sokulmasıyla gericileşme dönemi başlatılmıştır. Özellikle toprak reformu 'nönü döneminde devre dışı bırakılarak, cumhuriyetin önemli hedeflerinden birinden vazgeçilmiştir. Yani iddia edildiği gibi laiklikten ödün verilmesi sürecinin miladı 1950'ler değil daha önceki tarihlerdir" dedi.

"Laiklik nedir? Niçin lazımdır" sorularıyla konuşmasını sürdüren Aydın "Laiklik devletin dinsel alandan, dinin de sosyal hayattan tümüyle çekilmesi demektir. Devletin herhangi bir inançtan yana olmayıp tüm insanlara eşit mesafede durmasıdır. Tüm dünya insanlığının kaderi üzerinde belirleyici olan dinler bireyi ve yurttaşı tanımayan sistemlerdir. Birey değil, kul olma zihniyetini dayatır. Bu sistematik içinde ne temel hak ve özgürlükler ne de bilim gelişir. Bu yüzden laiklik mücadelesini yalnızca papazlara, imamlara karşı verilen

bir mücadele olarak değil, insanın insan olma mücadelesi olarak ele almak gerekir" dedi.

Daha sonra ülkemizdeki duruma değinen Aydın "Bugün Diyanet İşleri Başkanlığı bütçeden sekiz bakanlıktan daha büyük pay almaktadır. İlkul dördüncü sınıftan itibaren zorunlu din dersi verilmekte, çocuklara sure ezberlettirilmektedir. Bu durum son derece yanlıştır. Din dersleri 'dinler tarihi' derslerine çevrilmeli, Diyanet feshedilmelidir" şeklindeki görüşlerini açıkladıktan sonra sözlerine "Öte yandan laiklik mücadelesi devlete bırakılmayacak kadar bize dair meseledir. Bu mücadele mutlaka sivil alanda yürütülmelidir. Askerler aracılığıyla korunan laikliğin, mevcut durumun korunmasından öte bir anlamı yoktur. Çünkü artan sayıda insan dine yöneliyorsa bunu yalnızca gerici eğitim sistemiyle açıklayamayız. Bu insanların çaresizliğinin sonucudur ve bu çaresizlikle mücadele eden bir perspektifle soruna yaklaşmak gerekir. Sosyal güvenceler, yaşam umudu, yoksulluktan kurtulma gibi kavramlar bu mücadelenin önemli unsurlardır" şeklinde devam etti.

Söyleşinin son bölümünde izleyicilerin sorularına yanıt veren Aydın, 28 Şubat süreci üzerine sorulan bir soruya ise; "Bir düşünelim, 28 Şubatı yapan güçler IMF'ye nasıl bakıyor. Memleketin bir baştan bir başa İmam Hatip liseleriyle kaplanmasında hiç mi rolleri yok. 28 Şubat sonrasında örneğin gelir dağılımında adalet sağlanmış mıdır? Bana göre, ortada çok ciddi bir paradoks var. İHL'leri kendi arasına sokmayan bir yapı, ülkeyi İHL'lilere mahkum eden bir sosyo - ekonomik ortamı oluşturmuştur. Ordunun görevinin laikliği değil, ülkeyi dışardan gelen saldırılara karşı korumak olduğunu unutmamak ve 'ne şeriat ne darbe' diyen bir yerde olmak zorundayız" şeklinde yanıt verdi.

“Hamit Kalyoncu”

1942 doğumlu. İlk ve orta öğretimini doğup büyüdüğü Çaycuma'da yaptı. Zonguldak M. Çelikel Lisesi'ni, Ankara Üniv. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı/ Türk Dili Bölümü'nü bitirdi. Lise yıllarında EKİ Karadon Bölgesi'nde işçi, Çaycuma Aliköy ve Kızılbel köylerinde vekil öğretmen; üniversite döneminde Ankara'da Vatan ve Başkent gazetelerinde, Seka Çaycuma Kağıt Fabrikası'nda işçi olarak çalıştı. Tatvan'da bitirdiği askerlik görevinden sonra 1971 atandığı Zonguldak Fener Lisesi ve daha sonra da Endüstri Meslek Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı, 1997'de kendi isteğiyle emekli oldu.

Öğretmenlik yıllarında 1977'den 1980'e kadar üç dönem Töbder Zonguldak Şube başkanlığı yaptı, üyesi olduğu Halkevi'nin etkinliklerinde görev aldı. 1979 yılı sonunda sürgün kararnamesi çıkarıldı, ancak uygulanmadı. 1982 yılında Fener Lisesi müdürü iken uyduruk bir soruşturma ile Endüstri Meslek Lisesi'ne öğretmen olarak atandı, kısa bir süre sonra da 12 Eylül döneminin ünlü 1402 sayılı yasası ile görevine son verildi. Hakkındaki gerçek dışı ihbarlar nedeniyle Zonguldak'ta yargılandı, aklandı. "Sakıncalık dönemi"nde bir süre yerel Uyanış gazetesinde çalıştı, sonra da "Kent Lokali" adlı işyerini çalıştırdı. Bu dönem içinde Eğitimci'nin kuruluşu ve sosyaldemokrat bir partinin politika çalışmalarına katıldı.

1990 yılında Danıştay kararı ile öğretmenliğe döndü. 1994'de "Sesim Kömür Karası" adlı şiir kitabı Uyanış yayınları arasında yayımlandı. Aynı yıl Atatürkçü Düşünce Derneği Zonguldak Şubesi'nin kuruluş çalışmalarına katıldı, 1994-96 döneminde bu derneğin başkanlığını yaptı, halen üst-kurul delegeliğini sürdürüyor.

Şiire ortaokul yıllarında ilgi duymağa başladı. Kağıda döktüğü ilk dizeleri Temmuz-1955 tarihini taşıyor. Maden işçilerinin zor yaşam ve çalışma koşullarını irdelediği ilk yazısı "Bir Dilim Ekmek İçin" adıyla 1965 yılında Yeşil Çaycuma gazetesinde yayımlandı. 1960'lı yıllarda Çaycuma'da Gençlikspor Kulübü adına arkadaşlarıyla tiyatro, şiir dinletisi vb. gibi etkinlikler düzenledi, üniversitede iken de bu tür etkinliklerde görev aldı. Üniversite ve öğretmenlik yıllarında aralıklı da olsa şiirle ilgilenmeyi sürdürdü, ancak yazdıklarını hiç yayımlamadı. "Zonguldak 100.Yıl Vakfı"nın 1983 yılında ulusal düzeyde düzenlediği "Şiir-Hikaye-Resim" yarışmasında "Zonguldak" adlı şiiriyle "Mansiyon" ödülü kazandı. 100. Yıl Turizm-Sanat Kültür Kooperatifi'nce "Sivil Toplum Örgütlenmesine Katkıları ve Sesim Kömür Karası adlı şiir kitabı" nedeniyle "TUSAK-1994 Yılı Sanat-Kültür Ödülü" ile ödüllendirildi. Zonguldak'ta göreve başladığı yıllardan başlayarak gerek okul çalışmalarında gerekse kentteki çeşitli kültür-sanat etkinliklerinde ve sivil toplum örgütlenmesinde önemli görevler üstlendi.

Şiirlerinden yaptığı seçmeleri: "Sesim Kömür Karası" (2.baskı), "Sevi Yangını" ve "Işığında Yürümek" adıyla üç şiir dosyası halinde hazırladı, "Eski Zonguldak Yazıları" adlı, Zonguldak'ın sosyal-kültürel geçmişine ışık tutan yazıları derleme çalışması ise sürüyor.

Yayımlanan kitapları:

- 1- Sesim Kömür Karası (Şiir, Uyanış Yayını, Haziran, 1994, Zonguldak)
- 2- Kömürde Açan Çiçek (Araştırma-Derleme, Pervaz Yayını, Ocak, 2005, Ankara)
- 3- Kömür Kokan Şiirler (Türkiye'den ve Dünyadan Madenci Şiirleri Seçkisi, Pervaz Yayını, Ocak, 2005, Ankara)

“Hamit Kalyoncu: Zonguldak'ın kara memeleri onlarca yıldır sağılıyor.”

“Şiirler genel olarak maden işçilerinin yaşamının tanımı durumunda. Yüzlerce metre yerin altında süren yaşam kavgasının, şairlerimizin dilinde de sesini bularak edebiyatımızdaki özgün yerini aldığına inanıyorum.”

"Kömürde Açan Çiçek" adlı Zonguldak'ın kültürel, tarihsel, sosyal yaşamını ele alan kitabımızla, "Kömür Kokan Şiirler" adlı madenci şiirleri seçkiniz geçtiğimiz günlerde yayımlandı. Bu kadar geniş bir alanda çalışma düşüncesi nasıl oluştu?

Kömürde Açan Çiçek, bir araştırma-derleme bildiğiniz gibi. Kömür Kokan Şiirler de belki de ilk kez yapılan bir madenci şiirleri seçkisi. Efendim, 2000 yılının başı. Ben ve eşim o sıralar torun bakma derdiyle Ankara'da bulunuyoruz. Kendimi meşgul etmek derdiyle kendi şiirlerimi yeniden düzenlerken, bu seçki için de şiir kitaplarını, dergileri karıştırıyorum. Bir gün Zonguldak Vali Yardımcısı Dağıstan Kılıçaslan Bey telefon etti; "Zonguldak ili adına yeni bir yıllık çalışması yapacağız. Komisyon için sizin adınızı da verdiler. Ocak ayında yapılacak toplantıya gelebilir misiniz?" Ben de yanıt olarak: "Zonguldak için her türlü çalışmaya koşarak gelirim" dedim. Kalktım geldim. Ben sanıyordum ki, konu olarak Zonguldaklı yazar ve şairleri verirler. Rahatım açıkçası. Çünkü bu tarihten birkaç ay önce edebiyat öğretmeni Türkan Karahasan ile birlikte Maden Mühendisleri Odası'nın bir etkinliğinde görev almıştık. Ben Zonguldaklı yazar ve şairleri, ayrıca kitaplarını da tanıtırken, Türkan Hanım da onların şiir ve öykülerini, yerel tiyatrolarda görevli gençlere dramatize ettirerek sergilemişti.

Toplantıda bana "Zonguldak'ta Kültür" konusu verildi. Bu ise Zonguldaklı yazar ve şairleri de içine alan çok geniş bir konuydu ve Nisan ayı içinde teslim edilecekti. Şubat ayının 15-20 günü "Nasıl ve nereden başlamalı" sorusu ile geçti. 'ki- üç kez Zonguldak'a kaynak için gidip geldim. Sonuç olarak bilgisayarda (kullanmayı 58 yaşında öğrendim) A- 4 kağıdı ile yazdığım 70 sayfa yazıyı, belirtilen zamanda komisyona teslim ettim ve Ankara'ya döndüm.

Ankara'da bir gün komisyona verdiğim yazıyı

incelerken; burasını kısayım, şurasını biraz genişletiyim de "180-200 sayfalık bir Zonguldak kitapçığı olsun" diye düşündüm. Zonguldak'a gelerek ilgili tüm kitapları Ankara'ya taşıdım. Yeni kaynaklar buldum, yeni kitaplar aldım, Milli Kütüphane'de bir hayli araştırma yaptım, yeni bilgiler topladım. 'ki- üç ayda bir Zonguldak'a gelip, dergileri, gazeteleri inceleyip, Kanal Z haberlerini izleyip notlar aldım. Defalarca okuduğum kitaplar oldu. Bu çalışma beş yıl kadar sürdü.

İki yıl kadar önce Ankara'da şair-yazar Orhan Tüleylioğlu'na rica edip, yazdıklarımı incelemesini istedim. Sağolsun kırmadı beni. 15-20 gün sonra buluştuğumuzda "Kömürde Açan Çiçek" ile ilgili olarak; "Bu çalışma, kapsadığı konular gözönüne alındığında Zonguldak için çok önemli bir kaynak olur." Madenci şiirleri seçkisi olan "Kömür Kokan Şiirler" için de "Çok tematik bir çalışma yapmışsın. Sanıyorum bu tür bir çalışma ilk kez yapılıyor." Bu iki değerlendirme beni çok mutlu etmiş, büyük bir güven ve keyif, yeni bir coşku vermişti.

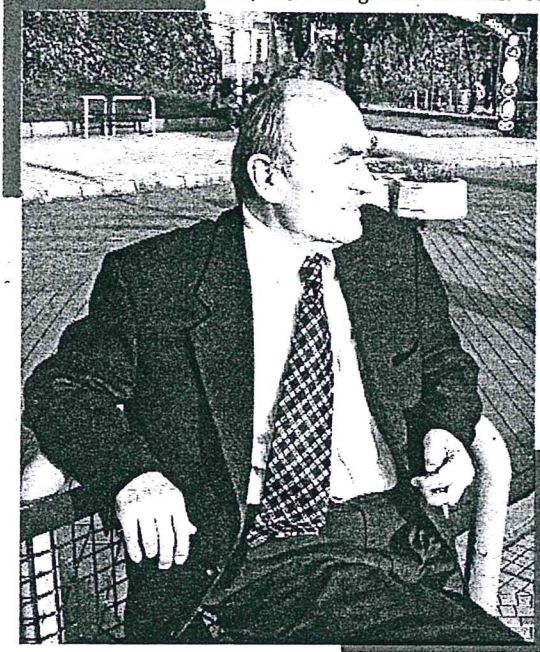

Tüleylioğlu'nun özellikle seçki için yönlendirici destek ve katkısı burada bir kez daha belirtmeliyim. Değerli dostum Kürşat Coşgun'un emeklerini ve bana güç veren katkılarını, genç arkadaşım Ali Davutoğlu'nun olağanüstü bir çaba ve çabuklukla Kürşat Coşgun'un tasarladığı kitap kapaklarını özenle hazırlamasını, ayrıca Doğu Karauğuz'un, O.Günay'ın, M. Kademoğlu'nun, E.Çatma'nın, İ.Tiğin katkılarıyla, başta A. Öztürk olmak üzere Zonguldaklı dostlarının ilgilerini de burada belirtmem haklarını teslim etmek olacaktır.

Ashında her ne kadar madenci şiirleri çalışması daha önceki yıllara dayanıyor ise de Ankara'da iki kitabı da birlikte yürütüyordum. Sonuç olarak yazdıklarımı ancak, geçen Kasım ayında yeterli

buldum ve bitti bu iş dedim. Kitapların editörlüğünü M. Mahzun Doğan yaptı. Kürşat Coşgun, "Ağabey gel şu kitabı fotoğraflayalım, ben bir de dizin hazırlayayım" diyor. Ben de diyorum ki "Kardeşim, kitap çıkacak bin sayfaya, bir sponsorumuz bile yok, ben bunu nasıl bastıracağım." Evet, iki kitabın birden bastırılması öyle kolay bir iş değildi açıkçası. Bir takım yükümlülüklerin altına girdim. Zonguldak'taki etkinlikleri de kaçırmamaya çalışarak, beş yıl yoğun bir çalışma süreci yaşadım. Benim için bütün bunlara değen en önemli olgu ise; Her iki kitabımın da Zonguldak için bir kültür hizmeti olacağına inanmamdır. Diğer yandan ben 670 sayfalık bu kitapla "Türküsüz kent" denilen Zonguldak'ın türküsünü söylediğimi, yazdığımı düşünüyorum. Okuyanların da bu düşünceye varması beni son derece mutlu kılacaktır.

Sayın Kalyoncu, sizin Zonguldak sevdalısı ol-

duğumuzu biliyoruz. Büyük bir emek harcadığı belli olan Kömürde Açan Çiçek adlı yapıt da Zonguldak'ın tarihsel, kültürel, folklorik ve yazınsal varlığını ortaya koyuyor. Siz bu kitabı yazarken nasıl bir Zonguldak düşündünüz ?

Doğru, önce nasıl bir kentte yaşıyoruz, ona bakalım. Batı Karadeniz şeridindeki Amasra, Bartın, Filyos, Ereğli gibi kentlerin 4 bin yıllık bir tarihsel dokusu var. Zonguldak ise bilindiği gibi kömürle varolan bir kent. Saydığımız kentlere bakıldığında dünkü çocuk sayılır. 19. yüzyıl başlarında "Tahta İskele" diye anılan kent; topraklarında kömürün bulunması, işletilmesi sonucu ve kömür üretim birimlerinin, 1908'de Arnavut Eşref Bey tarafından Ereğli'den Kozlu'ya,

1910'da da Maden Müdürü Umumisi Hüseyin Fehmi İmer döneminde bir kaza merkezi olan Zonguldak'a nakledilmesi ile oluşmaya başlar. Asıl büyümesi ve gelişimi ise Cumhuriyet döneminde süreklilik kazanır. Kentte Türkiye ortalamasının üstünde bir nüfus yoğunluğu görülür. Kömürle bütünleşen yaşam nedeniyle de "emeğin başkenti" diye anılır.

Zonguldak kent oluşundan bu yana iş ve ek-mek kapısı olarak algılanır Türkiye'de. Kömür, işçi, para. Bu durum, her dönemin iktidarları, siyasetçileri, şirketleri, tüccarları, her türden dernekleri için de böyledir. Herkes tuttuğu yerden Zonguldak'ın kara memelerini onlarca yıl sağlar. Eski adıyla EKI'nin kömür üreten özerk bir kurum haline getirilmesi, iktidarların "istihdam yeri" oluşu nedeniyle hep ertelenir.

"EKİ'nin çiçekli bahçeleri"ndeki sosyal yaşam yakın yıllara kadar hep göz alıcı olmuştur. Yeralında ise bunun tam tersi bir yaşam vardır her zaman. Maden ocaklarındaki göçükler, grizular nedeniyle büyük acılar, yıkımlar yaşar Zonguldak. Bayrağa sarılmış tabutlar hâlâ herkesin yüreğindedir. Toplu sözleşme görüşmelerinde uzlaşma sağlanamamasına bir de iktidarın "Ocakları kapatırız" düşüncesi eklenince, 150 yıllık süreçte görülmeyen bir dayanışma ile GMİS başkanı Şemsi Denizer'in öncülüğündeki "Madenci Grevi" başlar. Her gün tüm bölgelerden düzenli sıralar halinde gelen işçilerle kent, tümüyle miting ve yürüyüş alanına döner. Türkiye'nin çeşitli yerlerinden sendikalar, politikacılar, milletvekilleri, Belediye başkanları, yazarlar, şairler, müzik sanatçıları Zonguldak'ta madenci ile dayanışmaya girer. İktidar, işçilerin çağrısına yanıt vermeyince, kış mevsimi koşullarında Türkiye işçi sınıfı tarihinin en büyük eylemi olan "Büyük Ankara Yürüyüşü" başlar. Deller köprüsündeki barikatla durdurulan yüzbinli işçi, iktidarın "anlaşma sözü" üzerine, Başkan Denizer'in talimatıyla geri döner.

1990'lara kadar Karadeniz'in ikinci büyük ili olan "Büyük Bir Zonguldak" vardı. 1991'de Bartın'ın, 1995'de Karabük'ün siyasi tercihlerle il yapılması sonucu Zonguldak; yüzde 60 toprak, yüzde 40 nüfus kaybına uğrar, ekonomisi küçülür. 1960'larda 45 bine yaklaşan işçi sayısı, günümüzde 11 binlere kadar düşer. Göç alan bir kent iken, göç veren bir il konumuna geriler. Yüzelli yıllık üretim kültürü olan kentin limanlarına ithal kömürler boşaltılmaya başlanır. Filyos Ateş-Tuğla Fabrikası ile Seka Çaycuma Kağıt Fabrikası'nın özelleştirilmesini yaşayan Zonguldak; TTK'daki gerilemenin ve rödovans yöntemiyle ocakların özel sektöre kiralanmasının yanında, şimdilerde Ereğli Demir-Çelik Fabrikası'nın blok satışının önlenmesi için mücadele vermeğe başlar.

Bir konuyu daha hatırlayalım burada. Son yirmi yıldan bu yana kent üzerinde başka rüzgarlar esti-rildi; "Zonguldak Türkiye'nin kamburudur", "Zonguldak ülkenin karadeliğidir", "Türkiye'nin parası Zonguldak'a akıtılıyor" vb.gibi söylemler, devletin en tepesinden başlayarak, yazılı ve görsel basının çok sesli korosuna malzeme yapıldı. Zonguldak'ta başta Genel Madeniş Sendikası olmak üzere bu saldırıya karşı durulmaya çalışıldı. Bizler ise yerel derneklerin katılımı ile düzenlediğimiz "1993 Kömür-Kültür ve Sanat Festivali"nde; "Zonguldak Türkiye'nin kamburu değil ateş nefesidir", "Kurtuluş Savaşı'nda 1009, Maden Öcaklarında binlerce şehit verdik", "Anayurdun sanayileşmesine, demir ağlarla örülmesine enerji ve emek kattık" gibi söylemlerle onları tarih önünde "utanmaya, arlanmaya" çağırıştık..

Zonguldak, sadece sanayi ve üretim kimliği olan, savaşlar dışında "Maden Şehitleri Anıtı"nda adları yazılı (mezarı bilinmeyenler ayrı tutularak) beş bine yakın insanını "maden şehidi" olarak toprağa veren bir kent değil elbette. Topraklarında milat öncesinden başlayarak dört bine yakın bir geçmişi ve çeşitli uygarlıkların izlerini taşır. Kömür üretimi ile birlikte farklı din, kültür ve yaşam biçimi olan insanlar yüzyıla yakın bir zaman diliminde bu kentte birlikte yaşar. Zonguldak, bir çok Anadolu kentine göre müzikle, sporla, balolarla, sosyal yaşamla, gazeteyle çok erken tanışır. Bugün, tüm ülkeyi kucaklayan insan yapısı, mavinin yeşille kucaklaştığı tarifsiz doğal güzellikleri, kısa sürede büyük gelişmeler gösteren üniversitesi; ayrıca yazarları, şairleri, araştırmacıları, ressamaları, kari-katürçüleri, fotoğrafçıları, el sanatçıları ile "insan yüzü"nü de sergileyen bir özel kenttir Zonguldak.

ZOKEV: Kitabımızdaki "Edebiyatta Zonguldak" bölümü, bu güne kadar hiç araştırılmamış bir konu. Türk edebiyatında daha sonraki süreçte adından söz edilecek bir çok ünlü kişi 1940'lı yıllarda Zonguldak'ta bulunmuş. Sizin ayrıca Zonguldak'ın kültür-düşün-sosyal yaşamını ortaya çıkarmaya yönelik çalışmalar yaptığınızı da biliyoruz. Sizce ülkemizin kültürel yaşamında kentimizin yeri nedir?

Şimdi gelelim Zonguldak'ın kültürel yanına. Kentte ilk gazete 23 Mart 1923'de Tahir Karauğuz tarafından "Zonguldak" adıyla yayınlanır. 1940 başlarına kadar bu gazete tek yayın organıdır. "Havza Tarihi" ile ilgili ilk bilgiler bu gazetede görülür. Bugün edebiyatımızda ünlü olarak tanıdığımız birçok şair ve yazar: Behçet Kemal (Çağlar), Orhan Şaik (Gökyay), Rıza Polat (Akkoyunlu), Sadi Yaver (Ataman), Necdet Rüştü (Efe), Ahmet Naim (Çıldır), Fuat Edip, Hüseyin Avni vb. gibi önemli adlar bu gazetenin kadrosunda-

dır. Tahir Karauğuz 1938'de "Karaelmas" dergisini çıkarır, iki sayı sonra Zonguldak Halkevi'ne devreder. Doğu dergisini ise 1942'de yayınlar. "Türkçü-milliyetçi" bir tutum sergileyen bu dergide ise başyazar Behçet Kemal Çağlar'dır. Yazar ve şairler olarak Orhan Şaik Gökyay, Aka Gündüz, Enver Behnan Şapolyo, Yusuf Ziya Ortaç, İsmail Habip Sevik, Mehmet Emin Yurdakul, Peyami Safa, Necdet Rüştü Efe, Zeki Velidi Togan, Kazım Nami Duru, Ali Nihat Tarlan, Halim Yağcıoğlu, İbrahim Zeki Burdurlu, Halil Soyuer, Ahmet Naim Çıldır gibi ülkenin ünlü adları görülür.

1942'de yayımlanan Ocak gazetesinde ise: Muzaffer Soysal (Prof. Mümtaz Soysal'ın ağabeyi), A.Kadir, Ömer Faruk Toprak, Galip Fuad, Umran Nazif (Yiğiter), Semine Meral (U.Nazif'in takma adı), Behçet Necati (Necatigil), M. Tayip Uslu, Sadi Yaver

Ataman, Kemal Noyan, Behçet Akın gibi Türkiye ve Zonguldak'ta tanınan adlar yazmaktadır. Şimdi şu bir dergi ve iki gazetenin kadrosuna bakar mısınız? Ben bu dergileri ve gazeteleri inceledim. Daha başka adlar da sayabilirim. Zonguldak gibi taşra sayılan bir kentin gazete ve dergilerinde Türkiye'nin yazar, şair, düşünür olarak en ünlü adları görüyoruz.

1932'de kurulan ve çok geniş bir üye tabanına sahip Zonguldak Halkevi'nin basında da yer alan tiyatro gösterileri, şiir ve müzik dinletileri, kent içinden ve dışından yetkili kişilerce verilen konferansları, anma günleri gibi etkinlikleri geniş bir ilgi ve izleyici bulur. Basın ve yayın yaşamının yoğun olduğu İstanbul'dan bazı yazar ve şairler de askerlik, memuri-

yet gibi görevlerle Zonguldak'a gelirler.

Roman ve öykü yazarı Mehmet Seyda 1937'de Zonguldak'tadır. 1940'lı yıllarda Behçet Necatigil, İlhan Berk M. Çelikel Lisesi, Halim Yağcıoğlu Ticaret Lisesi'nde öğretmendir. Şair Oktay Rıfat askerliğini Zonguldak'ta (arkadaşı Orhan Veli ziyaretine gelir), yazar Kemal Bilbaşar Bartın'da, Kerim Korcan Devrek'te yapar. Umran Nazif Yiğiter Zonguldak'ta savcı, Rıza Polat Akkoyunlu ortaokulda öğretmendir. Nahit Sırrı Örik'in, olayları mekan olarak Zonguldak'ta geçen *"Kırmızı ve Siyah"* öyküsü

1928'de, *"Kıskanmak"* adlı romanı 1937'de İstanbul gazetelerinde tefrika edilir. Rüştü Onur ve Muzaffer Tayyip Uslu'nun şiirleri 1940'lı yılların dergi ve gazetelerinde yayımlanmaya başlanır. İlhan Berk, *"Bir Uzun"*

Adam adlı kitabında; *".. Zonguldak'ı örgütlenmiş emeğin bir sıkıyönetim kenti diye düşünüyorum. Böyle bir dünyayı görmek beni allak bullak etti. Yeryüzündeki yerimi orası saptadı Ondan sonra gördüğüm, yaşadığım kentler (Samsun, Kırşehir, Ankara) özellikle ilk ikisi, daha çok da Kırşehir, Zonguldak'ı her gün daha bir büyüttü, daha bir yoğunlaştırdı, beni daha bir vatanlaş kıldı. Günaydın Yeryüzü'nün büyük bir bölümü, Türkiye Şarkısı, Köroğlu Kırşehir'de yazıldı. Ama bu kitapların kökeni Zonguldak'tır diye düşünüyorum."* diyor. Türk şiirinin duayenlerinden biri olan İlhan Berk'in yazdıkları, bir süre öğretmen olarak bulunduğu Zonguldak'ın, şair üzerindeki etkisini açıkça gösteriyor. Kömür Kokan Şiirler adlı seçkideki şiirlerin yanı sıra, Reşat Enis'in *"Afrodit Buhurdanında Bir Kadın"*, Levent Ağıralı'nın *"Göçük"*, İrfan Yalçın'ın *"Ölümün Ağzı"*, Behçet Kalaycı'nın *"Kıvrık"*, Mehmet Seyda'nın iki ciltlik *"Yanartaş"* adlı romanları; Ahmet Naim'in *"Bir Yudum Soluk"* adlı yeraltı röportajları, *"Kuduz Düşünü"* adlı öyküleri, Mehmet Seyda'nın *"Zonguldak Hikayeleri"* adlı öykü kitabı Zonguldak yaşamını çeşitli boyutlarıyla sergilerler. Diyebiliriz ki Zonguldak; daha sonraki süreçte Türk edebiyatının ünlüleri olacak bir çok sanatçıya çok önemli bir esin kaynağı olmuştur. Onların Zonguldak'ta belirli sürelerde kalmalarının da kentteki basın-yayın ve kültür

yaşamına önemli katkılar getirmiştir düşüncesindeyim.

Şair-yazar Behçet Kalaycı *"1940'lı yılların başında Zonguldak'ın bu alanda 3. sırada yer aldığını söylemem de bir abartı sayılmamalıdır. Üç beş şair, yazar, öğretmen, birkaç kişi olmamıza; yoksulluk ve yokluklara rağmen Anadolu'nun sesi olduğumuzu anımsıyorum. O dönemde 3 dergi, 5 gazete çıkıyordu Zonguldak'ta. Bugün var-sılık içindeyken neden bu kadar sessiz bir kent olduk diye düşünüyorum."* diyor, M. Kademoglu ile yaptığı söyleşide. Evet, *"1940'lı yıllarda Türkiye'de 3. sıradaydık diyor Kalaycı Hocamız."* Zonguldak'ın kültür-edebiyattaki yeri sorusunun ilk yanıtı bu tümcede görülüyor.

Günümüze doğru geldiğimizde ise Zonguldak'ta; İrfan Yalçın, Behçet Kalaycı, Ziya Mısırlı'nın dışında özellikle son 15 yıldan

bu yana şiir, öykü, roman, araştırma, karikatür, resim, fotoğraf ve el sanatlarında değerli çalışmalar yapıldığını görüyoruz. Kitaplar yayımlanıyor, diğerleri de çeşitli etkinliklerde sergileniyor. Kimi şair-yazar arkadaşlarımızın yazı ve şiirleri yerel ve ulusal düzeydeki dergi ve gazetelerde yayımlanıyor. Bu elbette sevindirici bir durumdur, onları kutlamak, kucaklamak gerek. Ama çoğunluğu da yerel alanda sıkışıp kalıyor, sesini duyuramıyor.

Yukarıdaki saptamadan altmış yıl sonraki durumumuz da işte budur. Önce kent, kentin insanları, Belediye, Sendika, TSO vb. gibi kurumları, kuruluşları sahip çıkmalı yazarına, çizerine. Çünkü başka illerde bunun örneklerini görebiliyoruz.

Kömürde Açan Çiçek adlı kitapta, sanat ve edebiyatın çeşitli dallarında ürün veren 120'ye yakın Zonguldaklı sanatçı ve yapıtları tanıtılıyor. Söyler misiniz, kentin kültür elçisi durumundaki bu değerli insanların kaçını tanıyıyor Zonguldaklılar, Zonguldak'ın kurum ve kuruluşları? Önce kent sahiplenmeli, güç ve destek vermeli sanatçısına. Ben buradan Zonguldak ve ilçelerindeki insanlara, kurum ve kuruluşlara sesleniyorum: *"Önce sizler kucaklamalısınız, sahiplenmelisiniz üreten ve yaratan insanlarımızı. Bu sorumluluk ve ödev*

önce sizlerindir."

Kömür Kokan Şiirler adını verdiğiniz seçki, sizin de belirttiğiniz gibi belki de Türkiye'de ilk kez sizin tarafınızdan hazırlandı. Böyle bir seçki çalışması-na sizi hangi nedenler yöneltti? Ayrıca sizin kendi şiir çalışmalarınız da var. Bunlardan da biraz söz eder misiniz?

Öğretmenlik yıllarımda okulun kültür edebiyat kolu çalışmalarından olmak üzere kültürel etkinlikler düzenledik. Madenci bölgesinde yaşamamız nedeniyle araya bir-iki madenci şiiri koyardım. Ancak, belki de kaynak kıtlığından olacak yeterli şiir bulamazdım. Bulduklarımı da bir dosyada saklardım. Derdim ki, ey Türk şairleri, dünyadaki her yer ve her konu ile ilgili şiirleriniz var da neden bu Zonguldak'taki acıları, yıkımları görmüyorsunuz, yazmıyorsunuz? Ama bu seçki için kitapları, dergileri tarama sürecine girdiğimde epey yanıltıldığımı anladım. Yüzlerce kitap ve dergiyi sayfa sayfa karıştırırken Zonguldak ve madenciler ile ilgili bir şiir bulduğumda çocuklar gibi seviniyordum. Bir de baktım ki 380 sayfalık bir seçki ortaya çıkmış. Elbette, kitaba almadığım 70-80 şiir daha var dosyada. Seçkide ise; 124 Türk şairinin 191 şiiri, 14 yabancı şairin 18 şiiri, olmak üzere toplam 138 şairin 209 şiiri yer aldı. Şiirler genel olarak maden işçilerinin yaşamının tanığı durumunda. Yüzlerce metre yerin altında süren yaşam kavgasının, şairlerimizin dilinde de sesini bularak edebiyatımızdaki özgün yerini aldığına inanıyorum.

Benim ilk şiir kitabım "*Sesim Kömür Karası*" adıyla 1994'de yayımlandı. Şiirlerimin kitaba dönüşmesinde kulakları çınlasın Mehmet Yılmaz'ın baskısı ve katkısı çoktur. Ama her ilk kitap gibi bu da "*bir acemi kitap*"tı diyebilirim. Şimdi bu kitabın ikinci baskısını hazırladım. Kitap sadece Zonguldak ve madenci şiirlerinden oluşuyor. "*Sevi Yangını*" adını verdiğim şiir kitabında ise daha çok duygusal şiirler yer alıyor. Kitabın "*Yitik Şiirler*" adlı bölümünde 1960'lardan bu yana yazdıklarımın örnekler koydum. Eksik-fazla ama onlar benim o dönemlerdeki duygularımı yansıtıyor. Atatürkçülük konusunda yazdıklarımı ise "*İşığında Yürümek*" adıyla bir kitapçıkta topladım.

Ayrıca bir de "*Eski Zonguldak Yazıları*" adlı bir çalışmam daha var. Kömürde Açan Çiçek'te, Zonguldak'ın kültürel ve sosyal yanını ortaya koyan bir çok yazıdan alıntılar yapmıştım. Bu kitapta ise 60-70 yıllık bir süreçten başlayarak kent kültürünü ve sosyal yaşamını yansıtan bu yazıları, geleceğe bir kaynak olması bakımından bütünüyle ortaya koyacağım. Ne yalan söyleyeyim bunları araştırmak ve bir araya

getirmek bana ayrı bir heyecan veriyor. Bu kent için yararlı bir kültür hizmeti üretebilmenin keyfini yaşıyorum. Bunları ne zaman mı yayımlarım? Çalışmaların kafamda bitmiş olması ve maddi bir ortam bulabilmem gerekir.

Bu yıl ZOKEV 10. yılını kutluyor. Kişisel bir gözlem olarak ZOKEV'in on yılına ilişkin bir değerlendirme yapabilir misiniz?

Zonguldak'ta böyle bir kurumun oluşturulması gecikmiş midir bilemiyorum. Kuşkusuz Enver Karaçam öncülüğünde bu Vakfı kuranların ve güç verenlerin büyük heyecanının tanıklarından biriyim. Acaba Türkiye'de bine yakın kurucusu olan çağdaş ve laik eğitimden yana böyle kaç örgüt vardır. Beni çeken en önemli ilkeleri; "Kentlilik bilincinin geliştirilmesi, kültür değerlerinin korunması, madencilik kültürünün gelecek kuşaklara aktarılması, Zonguldak Maden Müzesi'nin kurulması, ülkemizin önde gelen aydın, şair, yazar ve düşün insanlarıyla ayda bir kültür-sanat-düşün söyleşileri, Zonguldaklı sanatçılar adına ulusal ölçekli yarışmalar ve adlarına hazırlanacak armağan kitaplar, çeşitli konulardaki kurslar ve sergiler"dir. Bunlar dururken, başlangıçta o büyük maddi ve manevi enerji başka alanlara kaydı. Ancak, bir süre sonra Vakıf, yapılan yanıltan döndü. Yanlış demek belki de ağır gelebilir. Bana göre üniversite hazırlık kursları, öğrenci yataevi gibi çalışmalar Vakıf, iyice güçlendiğinde daha profesyonel olarak düşünülmeliydi. Neyse, sonraki süreçte yukarıda sayılan ilkeler doğrultusunda kültür-sanat-düşün alanında önemli çalışmalar yapılmaya başlandı ve sürdürülüyor. Yapılanları tek tek saymama gerek yok herhalde. Ancak ZOKEV daha örgütlü olmalı. Yapılanlar güzelse, yararlıysa, buna inanılıyorsa, o zaman etkinliği iyi örgütlemek, büyük çoğunluğa ulaşmak, ulaştırmak gerekir diye düşünüyorum. Diğer konu ise, Vakfın ilçelere doğru açılmasından, toplantı ve etkinliklerini oralara da götürmesinden yanayım. Vakıf çalışmalarının istenen düzeye gelmesi için elbette ilk önce vakıf yönetimi, organları ve üyeleri başı çekmelidirler. Biliyorum ki tüm çalışmalar gönüllük esasına göre yapılıyor. Ancak Vakıf, kültür-sanat-düşün-eğitim çalışmalarlarıyla tüm Zonguldak'ın yüzünü aydınlatmak için, Vedat Didari Hoca gibi bir değer etrafında kenetlenmesini bilmelidir diye düşünüyorum. O zaman kentin sesi, inanıyorum ki daha da çoğalacak ve yükselecektir.

“ Yaşasın Şiir! Dünya Şiir gününü kutladık.”

"Bu barbarizmi kurmaya çalışan ülke yönetimlerine salt ötekiler değil, o ülkelerin ozanları da şiirleriyle karşı çıkmalıdır. Dünya hepimizindir. Barış için, savaşlarla yerleştirilmeye çalışılanın yerine gerçek demokrasinin kurulması için dünyanın tüm şairlerine ses vermelidir."

haydi gel yaşam ortağım
köprü günleri yurt günler eyleyelim
acılı dönemlerin hınçla sıkalım acısını
sevginin dumanı tütsün bacalarda
dönen dişli çarklarda heder olmasın
mutlu günlerde yaşasın çocuklarımız

kaşık sokalım küleğine acının
tutmasını mayası

Mehmet Yılmaz Karaibrahimoğlu

Zonguldaklı şiir dostları ZOKEV'in düzenlediği bir etkinlikle, Dünya şiir Günü'nü kutladı. Çaycuma şair Mevlüt Kınapçı'nın önerisiyle gelişen etkinlik, 21 Mart 2005 tarihinde Maden Mühendisleri Odası lokalinde yapıldı.

21 Mart 2005'in aynı zamanda Aşık Veysel'in ölümünün 32. yılına rastlaması nedeniyle büyük ozanın sesinden sunulan türkülerle başlayan gecede Yönetim Kurulu Başkanımız Prof. Dr. Vedat Didar'ın yaptığı kısa sunuş konuşmasının ardından, Çağdaş HASAD şiir ve müzik grubu sahneye çıktı.

Grup, türküler eşliğinde "Şiir, sözün özgürlüğüdür" etkinliğe katılamayan Zonguldaklı şairlerin şiirlerinden örnekler sundu. Mehmet Yılmaz, Rüştü Onur, Muzaffer Tayip Uslu, Doğan Şadıllıoğlu, Behçet Kalaycı, Ertan Taşdelen ve Osman Günay şiirleri okunan şairler arasındaydı.

Daha sonra salonda bulunan şairler sahneye çıkarak kendi ürünlerini izleyicilerle paylaştılar. Bu bölümde, sırasıyla Mitat Yaban, Ha-

mit Kalyoncu, Mevlüt Kınapçı, Zafer Muratoğlu, Vehbi Emre Alkan ve İbrahim Tığ sahne olarak şiirlerini okudu.

Şubat ayı içinde yitirdiğimiz Zonguldaklı şair Müfide Güzin Anadolu'nun bir şiiriyle selamlandığı gece, Devrek ve Çaycuma'dan gelen şairlerle birlikte yenilen bir yemekle sona erdi. 21 Mart tüm dünyada ve ülkemizde şiir günü olarak kutluyor. Her yıl, bir şair tarafından kalemle alınan bir bildiri yayınlanıyor. "Dünya şiir Günü Bildirgesi"ni bu yıl Gülten Akın yazdı.

"şiir, sözün özgürlüğüdür" cümlesiyle yazıya başlayan Akın içinde yaşadığımız

günlerdeki vahşete değinerek özetle şunları yazıyordu. "Bu barbarizmi kurmaya çalışan ülkelere yönetimlerine salt ötekiler değil, o ülkelerin ozanları da şiirleriyle karşı çıkmalıdır. Dünya hepimizindir. Barış için, savaşlarla yerleştirilmeye çalışılanın yerine gerçek demokrasinin kurulması için dünyanın tüm şairlerine ses vermelidir."

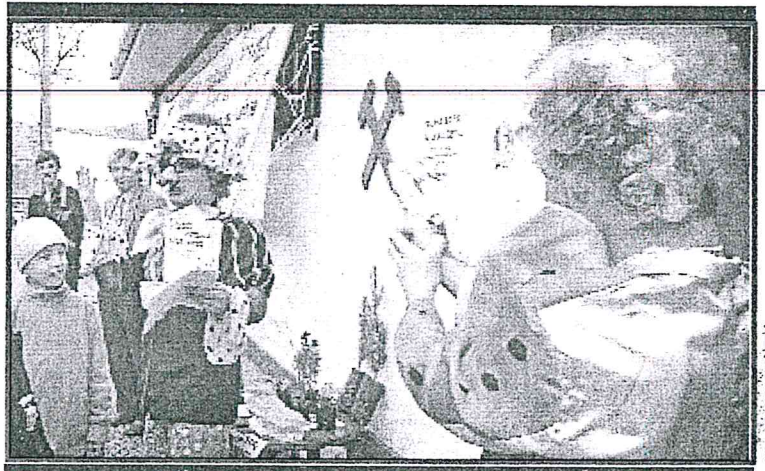
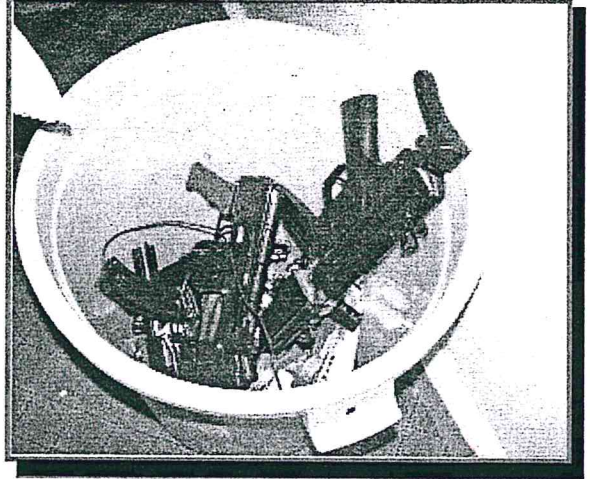
“ Silaha Hayır Yaşama Evet ”

Kitle iletişim araçlarının da etkisiyle her gün biraz daha yerleşen şiddete, onun doğurduğu kültüre ve yeni yetişen kuşaklar üzerinde ulaştığı tehlikeli boyuta dikkat çekmek, çocuklarımıza yaşama sevincini aşılayabilmek amacıyla 23 Nisan'da yaptığımız "oyuncak silah toplama" çalışmasını büyük katılımı ile gerçekleştirdik.

“Silaha Hayır, Yaşama Evet” “Oyuncak Silahımı Getir, Yaşatabileceğin Bir Canlıya Sahip Ol” sloganıyla gerçekleştirdiğimiz ve çocuklardan oyuncak silahları toplayıp onlara yaşatması dileğiyle, akvaryum balığı, çiçek, fiden gibi canlı varlıklar sunduğumuz etkinlik; havanın yağışlı olması nedeniyle Maden Mühendisleri Odası'nda yapıldı.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası, TMMOB Makine Mühendisleri Odası, Eğitim - Sen, Atatürkçü Düşünce Derneği, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Maden Mühendisleri Derneği, Çağdaş HASAD ve Tiyatro Arın'ın katkılarıyla gerçekleşen etkinlikte yaklaşık 250 çocuk silahlarını teslim etti.

Tiyatro Arın oyuncularının palyaço gösterisiyle renklendirdiği çalışma basından da büyük ilgi gördü.

Umut Vakfı Bülteninde Etkinliğimizin Yorumu: Çocuklarımız Şiddet İstemiyor.

"Siz Sayın Milletvekilleri hep birlikte şiddeti yaratacak oyunlardan ve oyuncaklardan çocuklarımızı uzak tutalım, oyuncak silah satrını yasaklayalım"

Bireysel silahlanma sorununun ülkemizde en fazla etkilediği kesimlerden biridir çocuk yurttaşlarımız. Ülkemizden manzaralar içinde babasının silahını, çocuğunun ulaşabileceğini düşünmeden ortalıkta bırakması sonucu, oyuncak zannıyla elleyen, kullanan ve küçücük yaşında kan döken küçüklerin haberlerini okumuyor muyuz? Televizyonlarda izlediği şiddetli, kanlı, silahlı dizilerin silaha sahip olan, şiddet uygulayarak gücünü, otoritesini topluma onaylatan ve kabul gören kahramanlarına özenerek, "onlar gibi güçlü olayım" derken hayatını kan revan içinde bırakan çocuklarımızın haberlerini okumuyor, izlemiyor muyuz?

Çocuklarımızın kaç tanesi sokaktaki bireysel silahlı şiddet sonucu annesiz, babasız, ailesiz kalıyor, kaç tanesinin geleceği kararıyor acaba?

İşte bu nedenle şu

sözlere kulak veriyoruz: "Hayatımızda silahların zararlarını herkes biliyordur. Silahlar ne insanlar yaraladı, ne insan öldürdü, nice annelerin ciğerlerini yaktı. Silahlar hiçbir neden için kullanılmamalıdır. Ülkemizde, Dünyamızda silahın hiçbir amaçla kullanılmamasını kalpten istiyorum". Bu sözler Uluslararası Af Örgütü'nün "23 Nisan'da çocukların Başbakan'dan silahsızlanma talebi" başlıklı haberinde yer alıyor. Uluslararası Af Örgütü Türkiye şubesi, yürütmekte olduğu "Silahlar Denetlensin" kampanyası çerçevesinde, İstanbul ve Ankara'dan 728 ilköğretim öğrencisinin yaptığı

silahsızlanma temalı resimlerin Başbakan Recep Tayip Erdoğan'a gönderildiğini ve çocukların silahsızlanmayı talep ettiklerini haber veriyor.

Bu tür çaba ve taleplere destek vermemek mümkün değil. Çocuklarımızın 23 Nisan'da Başbakan'a ilettikleri bu talepleri, bize 19 Nisan 2003 tarihinde TBMM'nde gerçekleştirilen ve Umut Vakfı'nın da izlediği II. Ulusal Çocuk Parlamento-su oturumunu hatırlattı. Çocuk parlamenter olarak Meclis'teki oturuma katılan çocukların, Birleşmiş Milletler Özel Oturumu'nun "*Çocuklar İçin Uygun Bir Dünya*" başlıklı raporu doğrultusunda hazırladığı "*Ulusal Eylem Planı*"nda şu talepte bulunulmuştu: "*Çocuklara oynatılan bilgisayar oyunları ve ya alınan oyuncaklarla şiddetin köruklenmesi ve çocukların bunları model aldığını unutmayalım. Siz Sayın Milletvekilleri hep birlikte 'şiddeti yaratacak o yunlardan ve oyuncaklardan çocuklarımızı uzak turalım, oyuncak silah satışını yasaklayalım' çağrısında bulunalım*". Bu talebi bir kez daha hatırlatmak görevimiz.

Umut verici olan şudur ki; 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda sivil toplum kuruluşlarının ve toplumun çeşitli kesimlerinin, çocukların şiddetten, bireysel silahlanmadan gördükleri zarar ve tehlikeleriyle ilgili çalışmalar yapmalarıdır. Dolayısıyla çocuklarımızın, ebeveynlerin, eğitimcilerin şiddet ve bireysel silahlanmanın tehlikeleri konusunda bilgili ve duyarlı olduklarını gör-

mektir. Bu çabayı gösteren bir başka etkinlik bu yıl 23 Nisan günü Zonguldak'ta yapıldı. Zonguldak Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından uygulanan "Oyuncak Silah Toplama Kampanyası"na Umut Vakfı, TMMOB Maden Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesi, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesi, Maden Mühendisleri Derneği, Atatürkçü Düşünce Derneği Zonguldak Şubesi, Eğitim-Sen Zonguldak Şubesi, Tiyatro Arın ve Zonguldak'ta bulunan diğer kültür sanat kuruluşları destek verdiler. Etkinliğin amacı ise şöyle açıklanıyor; "*Toplumumuzda kitle iletişim araçlarının da etkisiyle her gün biraz daha yerleşen şiddet ve onun doğurduğu kültür, özellikle yeni yetişen kuşaklar üzerinde tehlikeli bir boyut kazanma noktasına gelmiştir. İnsanların can ve mal güvenlikleri bu tehditten büyük ölçüde nasibini alırken, bozulan toplumsal ruh yapısı, uzun vadede gelecek kuşakları da etkisi altına almaktadır. Bireysel silahsızlanmaya yönelik her girişim bu kötü gidişin durdurulmasında önemli bir rol oynayacaktır. Çocuklarımıza oyuncak kisvesi altında verilen silahlar, onlarda her şeyin yalnızca şiddetle çözülebileceği inancına bir tuğla daha koymaktadır. Etkinlik bu kötü gidişe dur demeyi amaçlamaktadır.*" 250-300 kişinin katıldığı etkinlikte "Silahın Şakası Yok" ve "Bir Canlı da Sen Yaşat" sloganlarıyla, çocuklar oyuncak silahlarını verdiler ve karşılığında balık, çiçek, kuş, fidan gibi yaşatabilecekleri ve büyütebilecekleri canlılar aldılar.

Zonguldak Çevre Koruma Derneği Başkanı

Meltem Çetinkaya :

“Sağlıklı çevrede yaşamak anayasal hakkımızdır.”

Bu 5 Haziran çevre gününde de olumsuzlukları dile getirmekle kalıyoruz. Yine ülkemiz hiçbir çevre sorununu aşamamış, çevre konusunda ne yazık ki bilinçlenememiş, Çevre Gününü birkaç etkinlikle geçiştirmekle kalmıştır...

Cennet Türkiye'mizi, kazanma hırsıyla yok etmeyi göze alan işletmecilerin ve bu konuda fazla duyarlı davranmayan yönetimlerin hatalarından hepimiz payımızı alıyoruz. Örneğin nefes alacak hava, gözlerimizi ruhumuzu dinlendirecek doğal örtü, mavi sularına atlayacağımız denizlerimiz gün geçtikçe tehlike boyutlarını aşacak şekilde kirlenmektedir. Buna DUR diyen, ciddi uygulama ve politikalar oluşturan yönetimlerin olmaması durumu her gün kötüye sürüklemektedir.

Fosil yakıtların kullanımı ve kullanımındaki yanlışlıklar küresel ısınmayı tetiklemekte, atmosferdeki sera etkisi buzulların erimesine, deniz seviyesinin yükselmesine, iklimlerin değişmesine ya kuraklığın ya da sel baskınlarına varacak yağışların oluşmasına neden olmaktadır.

Tarımdaki kirlenme, bilinçsiz gübre kullanımı ve ilaçlamalar toprak kalitesini düşürmekte, çiftçiler fazla ürün alabilmek amacıyla GDO (genetiği değiştirilmiş tohumlarla) besleyici değeri olmayan, özelliklerini kaybeden tarım ürünlerini tüketiciye sunmakta bir sakınca görmemekte ve ne yazık ki devlet bu konuda ciddi adımlar atmamaktadır. Türkiye gibi ürün çeşidi nerdeyse sınırsız olan bir ülke, kavanozlar içinde ORGANİK BESİN satılan bir ülke haline gelmiştir.

Güneşi ve rüzgarı enerji üretiminde kullanamayan Ülkemizde ne yazık ki NÜKLEER SANTRALLER gündeme gelmekte, gelişmiş ülkelerin eski teknolojileri ülkemize satılmaya çalışılmaktadır.

GERİ DÖNÜŞÜM konusunda Derneğimizin ve diğer sivil toplum örgütlerinin çabalarına, ne yerel yönetim ne de hükümet bir destek ver-

memekte, yeniden kullanılabilir cam, kağıt, pil vs. çöplüklerde heder olup gitmektedir. Biz kullandığımız her ürünü çöpe atacak kadar zengin bir ülke değiliz. Mutlaka bunları değerlendirmeli ekonomimize kazandırmalıyız.

Bu konuda büyük marketlerin girişimde bulunması bile çok katkı sağlayacaktır. Kullanım alanı 200 metrekareyi geçen marketlerin mutlaka geri dönüşüm kumbaraları olmak zorundadır. Çevre mevzuatında yer alan birçok kanun gibi bu da uygulanamamaktadır.

Çevre Bakanlığı süregelen olumsuzlukları kabullenmiş sanayi tesislerine arıtma zorunluluğu bile getirilememiştir.

Atık yağlar (800 gr atık motor yağı, 1 milyon litre içme suyunu zehirlemektedir), bilinçsizce kullanılan temizlik ürünleri (fosfat içermeyen ürünlerin kullanımı teşvik edilmelidir. arap sabunu, toz sabun gibi), eğitimsiz kalorifer yakıcıları, toplu taşımaya önem vermeyen insanlar, evsel atıkları denize deşarj eden yönetimler, tıbbi atıklarını ayrı imha etmeyen sorumlular, doğal kaynakları bilinçsizce tüketen insanlar, göz göre göre hayatımızı tehdit eden boyutlarda kirlilik oluşmasına katkı sağlamaktadırlar.

Her çevre haftasında gündeme gelen bu sorunlar birkaç gün sonra geri plana itilmekte, bir dahaki yılda artarak geri dönmektedir.

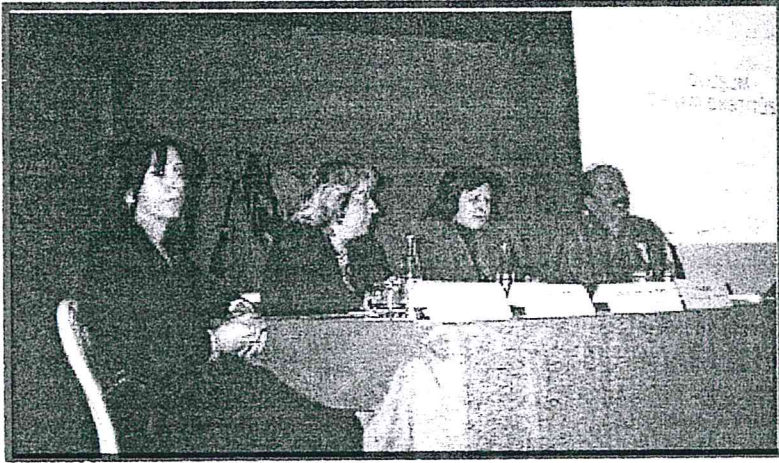
Avrupa Birliğine katılabilme yolunda yapılabileceklerden ülkemiz için en önemli konulardan biri Çevre konusunda alınacak ciddi tedbirlerdir. Sanırım tek kazancımız bu olacaktır. Dilerim ki bir sonraki yılda sorunlarımızın bir kısmını aşmış olalım..

Sağlıklı çevrede yaşamak anayasal hakkımızdır. Hepimizin sağlayacağı katkılar önemlidir.

Çevre gönüllülerine destek olmak, yaşanan olumsuzlukları mutlaka yetkililere bildirmek, çözüm için çaba göstermek daha iyi bir dünyada yaşayabilme adına gereklidir diye düşünüyorum.

“Drama Liderlik Program” 1. Aşama Tamamlandı.”

Oluşum Drama Enstitüsü-ZOKEV işbirliğiyle düzenlenen “Drama Liderlik Program” 1. Aşamâa Semineri başarıyla tamamlandı.

19 Şubat 2005 tarihinde Belediye Kültür Merkezi'nde yapılan tanıtım toplantısı. Soldan sağa : Öğr. Gör. Gülşen Yeğen, Dr. Ayşe Okvuran, Doc. Dr. Ayşe Çakır İlhan, ODE Başkanı Naci Aslan.

Eğitimde çağdaş bir yöntem olan dramanın, alanının farklı bileşenlerinin eğitici uzmanlarını bir araya getirerek, tam donanımlı "Drama Lideri" yetiştirmenin amaçlandığı Oluşum Drama Enstitüsü 1. Aşama Semineri, 21 katılımcı ile tamamlandı.

ODE ve ZOKEV işbirliği, Zonguldak Belediyesi'nin katkılarıyla gerçekleşen seminer, 19 Mart'ta yapılan tanıtım toplantısı sonrası dört aylık sürede 16 oturumu kapsadı. Drama lideri adayları 11 Haziran'daki son oturumda, Eylül ayında başlayacakları 2. Aşama Semineri'nde buluşmak üzere atölye çalışmalarına ara verdiler.

ODE Drama Liderlik Programı Zonguldak Koordinatörü ve ZOKEV Üyesi Fahri Bozbaş, "11. aşamanın başarı ile tamamlandığını, katılımcı adayların meslek ve kişisel

kimlikleri ile yaşamı farklı gözlemleme gereğini hissettiklerini, empati kurarak, dayanışma ile güzel bir dünya kurabilmenin ütopyasını yaşadıklarını ve mutlu olduklarını, her oturum sonrası eğitimde dramanın eksikliğinin tartışıldığını, herkesin drama ile tanışmasının gerektiğinin öneminin vurgulandığını" belirterek, ZOKEV ve Zonguldak Belediyesine teşekkür etti.

Drama Lideri Adayları atölye çalışmasında

Kent Portreleri

Ruşen Yaraş

*ZOKEV, Sergi Odası işbirliğiyle yürütülen çalışmada, kentimizde yaşadığı sü-
re içinde tarihsel ölçekli olaylara tanıklık etmiş ya da kentin tarihsel gelişimini göz-
leyebilmiş insanları dinliyor, kayıt altına alıyoruz. Bir tür "sözlü tarih" çalışması
sayılabilecek olan ve "Kent Portreleri" adını taşıyan bu çalışmayla tarihin sessiz ta-
nıkları dile geliyor. Artık Zonguldak'ın dününe çok farklı açılardan bakıp, bütün-
lülük bir tarih bilgisini ortaya çıkarma olanağına sahibiz. Bu kapsamda yaptığımız
söyleşilerden bölümler aktarıyoruz sizlere.*

Ruşen Yaraş Anlatıyor

Ben Zonguldak'ta doğup bü-
yüdüm. Yani kenti biraz bilirim.
Çok kişi burada yaşıyor ama kenti
bilmiyor. Bu bir binanın önünden
geçip de binaya bakmamak gibi bir
şey. Bu yüzden ben insanları ikiye
ayırıyorum. Bakıp görenler ve göre
meyenler.

1919'da Zonguldak'a geldik.
O vakitler işgal altında buralar. Ba-
bamlar daha önce 1900'lerde gelmiş.
Ben şimdi GİMA'nın olduğu yerde
altı taş üstü tahta bir evde büyü-
düm.

Zonguldak'ın eski ailelerin
den Barlıların en ünlüsü olan Sü-
leyman Sırrı Bey, çok zengin bir
adamdı. Kahvesini parayla pişirir
derlerdi. Aynı aileden olan Ali

Barlı ise çok cimri bir adamdı.

İlk sessiz sinema geldiği za-
man babam annemi sinemaya ge-
tirmiş. Annem 'günahtır' diye sine-
maya gitmek istememiş. Silahlar
patlayınca korkup babama sarılmış.
Babam "Ulan karı korkma bu bir
resimdir" demiş.

Fener mahallesinin insan-
larını başka türlü görürdük. "Bunlar
bizden değil kendi halinde bir mil-
let" derlerdi. 2. Dünya Savaşı
yıllarında karartma yapardık. İstan-
bul'dan kaçan bir çok aydın Zon-
guldak'a geldi. O yıllarda başka tür-
lü bir havayı soluyordu Zonguldak.

Sergi Odası, 19 Şubat 1995

Ertan Şehri Anlatıyor

1967 yılında Ertan Kitabevi'ni kurdum.
Burada yalnızca kitap değil, kaset ve LP
(Long-play) de satıyordum. Müzikle ilgiliyiz di-
ye çaylar düzenlemeye başladım. Bir gün ga-
zetede bir ilan gördüm. Cem Karaca, Levent
Kırca etkinliklerini gerçekleştirecek organizatör
aranyordu. Aytan Kitabevi ile birlikte gittik,
görüştük. Cem Karaca konseri düzenlemeye ka-
rar verdik. Karar verdik ama, nasıl yapılır bil-
miyoruz. O zamanlar kentteki en önemli örgüt-
lerden biri olan TÖB-DER'den yardım aldık da
yüzümüzün akıyla bu etkinlikten çıktık.

O zamanlar yeterli otel yok. Cem Ka-
raca'yı Sümer Otel'de yatırabildik. Konser geç
vakit bitti, açık lokanta yok. Sucuk ekmekle
idare ettik.

Organizatörler bize ikinci işi teklif etti
ler. Nisa Serezli - Tolga Aşkıner tiyatrosuydu
bu. Televizyon olmadığı için konserler çok rağ-
bet oluyordu. EKİ, Baro gibi kurumlar da

sponsor olarak toplu bilet alıyordu.

Fusun Önal, Serpil Barlas, Beyaz Kele-
bekler, Ersen ve Dadaşlar, Gökhan Güney,
Coşkun Sabah, Küçük Emrah, İbrahim Tatlıses,
Hakkı Bulut, Barış Manço, Bedia Akartürk
konserini düzenlediğim sanatçılardan bazıları. Ka-
palı Spor Salonu ile, Gürol Sinemasını kullanı-
yorduk.

Bir keresinde Bedia Akartürk karlı bir
havada yolda kaldı. EKİ'nin arabasıyla gidip
onu kurtardık konsere yetiştirdik. Hasan Mutlu
can saz heyetiyle kavga etti. Kentten orkestra
oluşturup konsere yetiştirdik. Hakkı Bulut kon-
serine bilet satamadık. Kendisi sokakta dolaşa-
rak biletleri sattı da zarardan kurtardık.

Son zamanlarda kültürel faaliyetlere ka-
tılım azaldı. Ekipler çok para istiyor. Zongul-
dak emekli kenti oldu. Kimse bu faaliyetlere
yeterince para ayıramıyor. Artık turne adedi de
kalmadı. Organizatörler de bu durumdan şika-
yetçi.

Sergi Odası, 21 Mayıs 2005

Temel Kalaycı Anlatıyor

Yahudilerin vapurlarla İstanbul'u terk ettiği bir zamanda Giresun'dan İstanbul'a gittim. Babamla birlikte bir mandırada çalışmaya başladık. Önce malakçılık yaptım ardından süt sağıcılığına başladım. Mandıradan Beşiktaş'a at arabasıyla süt taşıdım. Eyüp, Balat gibi Rum semtlerine de taşıyordum.

Babam eski tarihlerde Zonguldak'ta çalışmış. Mükellef ilan edilmiş. Zonguldak'tan kaçarak köye, oradan da İstanbul'a gelmiş. Jandarma - polis her yerde onu arıyormuş. Bir defasında Sis dağına bir panayır zamanı basan jandarma babamızı az kaldı yakalıyormuş. Babam nüfus kağıdındaki "mükelleftir" damgası olan sayfayı yırtarak paçayı kurtarmış.

1955 yılında Zonguldak'a geldim. O zaman bu rası işsizlerin iş umuduydu. Bir şef işe adam alabiliyordu. Merkez Atölyelerinde çalışan hemşerilerimi buldum. Bir dilekçeyle Merkez atölyelerine müracaat etmemi istediler. Beni bir sınava soktular, "yıldız kesme yap" dediler. Yaptım, beğendiler ve 5 lira yevmiyeyle işe aldılar.

Devletçiliği her yerde savunuyorum. Ben

köyden beş parasız geldim. Pavyonda yatırdılar, yemek verdiler. Hangi özel sektör yapar bunu.

Allah kimseye evlat acısı vermesin. Ben oğlumu kaybettim. 1983 yılında onu işe koy muştuk. 7 ay muamelesi bekledi. Biz atölye diye muamele yaptık, ama onu ocağa verdiler. İyi hali görülmüş, kancacılıktan motorculuğa verdiler. Ben ocakta çalışmasını istemiyordum. Çok yal vardım. Ne dediysem ikna edemedim, dışarı çıkaramadım. "Ben ocağa alıştım" dedi. Kork tuğum başıma geldi. 3 Mart 1993'te Kozlu'da patlayan grizuda 263 kişiyle birlikte çocuğumu da kaybettim.

Öldüğünde 30 yaşındaydı çocuğum. Bize 360 milyon lira tazminat verdiler. Bana bir kağıt imzalatmaya kalktılar, imzalamadım. İmzalasaydım 160 milyon lira alacaktım.

1990 yılında yapılan büyük yürüyüşe emekli olduğum halde katıldım. Onca işçi yürür ken ben duramazdım. Yusuf Çebi'yle birlikte her gün yürüdük. İçimden bir coşkuydu, ateşlemeydi beni bu yürüyüşe iten. Bu ateşleme devrimci bir ateşlemeydi. Halk devrimcileri, Kuvvayı Milliyeciler oldukları yerde duramazlar.

Sergi Odası, 12 Mart 2005

Ertan Güney Anlatıyor

Ortaokul 2.sınıfta bana EKİ'den iş buldular. 1953 yılında 113 kuruş yevmiye ile iş başı yaptım. EKİ'nin kendi bünyesinde bir bando teşekkül ettirildi. Müziğe hevesliydim. Bando kursuna yazıldım. Bir yıl nota kursu aldım. Bando 40 kişilikti, bütün resmi geçitlerde çalardık. Yalnızca marş değil, güncel parçalar da repertuarda yer alırdı.

Aldığım para yetmeyince bir orkestra kurmaya karar verdik. O zamanlarda Zonguldak'ta doğru düzgün bir orkestra yoktu. Adam gibi bir ses düzeni olmadığı için tümüyle nefesli çalgılardan oluşan bir orkestra kurmuştuk. Doğan Caz Orkestrası adını verdiğimiz grubun tüm çalgıları EKİ bandosunundu. Başımızdaki hoca para kazandığımızı görünce bize saz vermemeye başladı. Kazandığımızdan Hoca'ya da bir şeyler vermeye başladık. Baktık ki kazandığımız Hoca'ya gidiyor, para biriktirerek kendi sazlarımız aldık.

Bir gün bize bir teklif geldi: "Bir ileri, iki geri çalar mısınız" dediler. Tangonun ülkeye yeni girdiği yıllar. Böylece Zonguldak'ta da tangoyu sokmuş olduk. Beycuma'ya çağırdılar o yıllarda. Köyün odasında çalışıyoruz, herkes davul zurnaya alışmış, garip garip bakıyor. Her birimize bir at verdiler, gelin almaya gittik. Sazlar çalmaya başlayınca atlar gürültüden ürktü, kimisi sazını düşürdü, kimisi kendisi

düştü. Epey bir tantana oldu yani. Eğer bugün köylerde bile orkestra varsa, bizim o günlerdeki çabalarımızın ürünüdür.

Zonguldak'ta sosyal hayatı biraz daha çekilir hale getirmek için Emirgan'da çalmaya başladık. Oraya bir pist yaptırıldı. Muayyen zamanlarda çay 25 kuruştı, bizim çaldığımız zamanlardaysa 50. Çok kala bakık oluyor ama, kimse dansa kalkmıyor. Arkada kuytuluklarda dans eden var ama, kimse piste çıkmıyor. Bir akşam Ankara'dan bir grup gelmiş. Onlar müziği duyar duymaz piste atladılar. Onlardan cesaret alan kimi ailelerde başladılar birer birer piste gelmeye. Anka

ralılara "Aman ha" dedik "Siz her gün gelin çayınız, çorbanız biz den."

Sergi Odası, 16 Nisan 2005

Ertan Güney '05

Ahmet Öztürk

Çıktık Açık Alınla

Tarihini tam olarak anımsamıyorum ama, 1994'ün aydınlık bir bahar günüydü galiba, toplumun hemen her kesiminden oluşan bir kalabalıkla Maden Mühendisleri Odası lokalini doldurmuştuk.

Endişeliydik.. Gerici güçler yerel yönetimleri ele geçirmiş, iktidara doğru emin adımlarla ilerliyordu. Tırnakla kazınırcaşına ilerlenen çağdaşlaşma süreci tahrip ediliyordu onulmaz bir biçimde.

Acılıydık... Akıllara durgunluk verecek bir vahşetin, Sivas yangının dumanıyla soluksuzduk Gözümüzün önünde yitip giden güzel insanların acısıyla kanyordu yüreğimiz. Katiller bulunmuyor, sorumlular açığa çıkarıl(a)mıyordu, yaralarımıza tuz basılıyordu her gün...

Yaralıydık... Vahşi kapitalizmin önünde, son direnç noktası olan Zonguldak saldırı altındaydı dört koldan. Kentimize, geleceğimize sahip çıkmalıydık. Zonguldak'a sahip çıkmak, baskının sömürünün olmadığı emekten yana bir dünya fikrine de sahip çıkmaktı çünkü...

Umutluyduk, çaresiz de değildik üstelik. Her şeyin tek tipleştirilip sermayenin hizmetine sunulduğu o uğursuz günlerde ellerimizi, akıllarımızı,

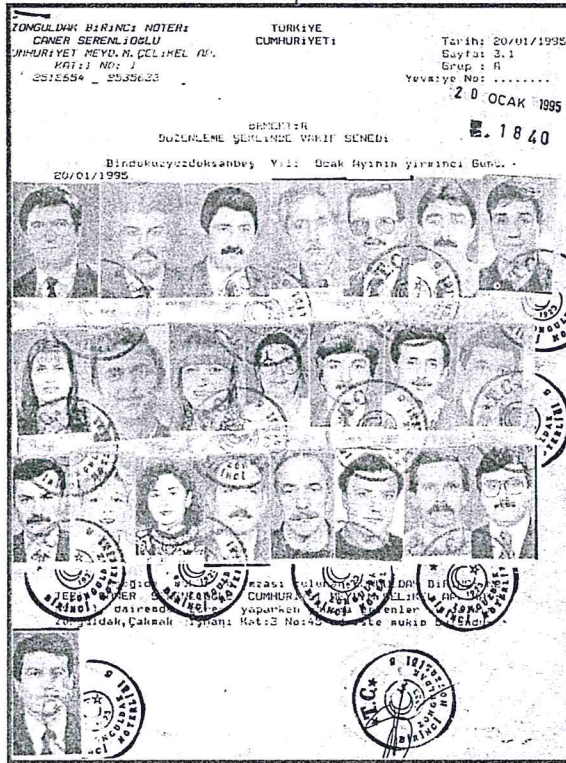
yürekerimizi birleştirerek bir aksi seda yaratabilirdik. Büyük madenci grevinin coşkuyla doluydu içimiz. Başarmış insanların mutluluğuyla esriktik biraz. Ne de olsa "Emeğin başkenti"nde yaşıyorduk...

Nasıl da hararetle bir tartışmaydı... "Ne yapabiliriz?" "Nasıl örgütlenmeliyiz?" "Diğer insanlara nasıl ulaşacağız?" Sorular birbirini takip ediyor, peş peşe önerilerimizi sıralıyorduk. "Ne yapabiliriz" sorusunda en çok konuştuğumuz eğitim olmuştum. Eğitim önemliydi, gençleri gerici güçlerin eline bırakamardık. "Ben üzerime düşen her şeyi yapacağım, ücretsiz ders verebilirim" diye haykırıyordu bir öğretmen arkadaşımız. Bir hekim sesleniyordu "Ben sağlık sorunlarının çözümü için yardımcı olmaya hazırım." "Ben" diyordu bir mühendis arkadaşımız "Öğretmen değilim ama, ihtisasım var derse girebilirim." Herkes yapacaklarını üst üste koyarak düşle-ri daha bir körüklüyordu.

Tartışmalarımız heyecanlıydı ama, kadim bir geleneği de bozuyorduk galiba. Bu zamana değin yapılanı aksine,

birbirimizi anlamaya çalışıyor, ortaklaşma arayışı çabalarımızın temelini oluştuyordu. Daha da iyisi çalışmalarımız sonuç alıcılığa doğru yükseliyordu.

Bir çalışma grubu oluşturduk o gün. Bu grup birkaç toplantının ardından örgütlenme mode-

ZOKEV'in 23 kurucusu :

Kaya YABANSU (Tıp Doktoru), M. Zeki ÇOLAKOĞLU (Avukat), Enver KARAÇAM (Maden Mühendisi), Asım KARA (İşçi), Nevzat ÜNLÜ (Maden Mühendisi), M. Avni ÖZERKAN (Maden Mühendisi), Mehmet ÇEBİ (Maden Mühendisi), Sevinç KARAKUŞ (Sendikacı), Aziz DEMİR (Öğretmen), Jale YABANSU (Öğretmen), Nalan AKI (öğretmen), Fevzi ENGİN (Öğretim Görevlisi), Aydın KASPOĞLU (Maden Mühendisi), Zeki ASLAN (Maden Mühendisi), Hasan KAHRAMAN (Maden Mühendisi), Ayşe Ferda OCAKÇI (Öğretim Üyesi), Emine ERCAN (Öğretmen), Pir Orhan KÖROĞLU (Maden Teknikeri), Çetin ALP-DÜNDAR (Emekli), Ahmet ÖZTÜRK (İşçi), Selim ÖZTÜRK (Narkoz Teknisyeni), Ali Hızır AR (Esnaf), Vedat DİDARİ (Öğretim Üyesi)

lini belirlenmiş, adını bile koymuştu. "*Vakıf kuruyoruz arkadaşlar. Adı da ZOKEV*" Dersimiz beliydi bu kez: Bir vakıf kurulacak! İyi de vakıf dediğin nasıl kurulurdu ki? Hummalı bir atölye çalışmasıyla ilkin maliyet çıkarıldı ortaya; 300 milyon lira. Hesap büyüktü ama umudumuz ondan büyük. Özgüvenimiz şaha kalkmıştı bir kez, 300 milyon bulunacak. Hemen bir hesap açıldı bankada. **Enver Karaçam, Zeki Çolakoğlu, Kaya Yabansu** ortak hesabına her birimiz birer milyon lira yatıracağız. Parası olan hemen yatırdı, parası olmayanlarsa taksitlere bölerek. Beşerli onarlı gruplarla oluşan havuzlarda birikenleri "temsilen" kurucu olanlarımız bile vardı içimizde. Birkaç aylık bir zaman dilimi içinde, 296 kişilik koca bir aile olmuştuk. Ashında çok daha fazlaydık ama, kayda geçirilebilen bu kadardı.

Bu vakfın bir de tüzüğü olmalıydı. Hep birlikte öğrendik ki vakıfta tüzük değil "*senet*" olmuştuk. Örnek bir vakıf senedi buldu hukukçu arkadaşlar. Her satırını üzerine basa basa okuyup, kendi bünyemize uygun değişiklikler yaparak senedi oluşturduktan sonra, masraflar daha az olsun diye aramızdan seçtiğimiz 23 arkadaşımızın notere başvurusuyla kurduk ZOKEV'i. Takvimler 10 Ocak 1995'i gösteriyordu. Resmi süreç bitmemişti daha, önce mahkeme tescili gerekiyordu, 1 Şubat'ta o da yapıldı. Tescil kararının Resmi Gazete'de yayınlanmasıyla ZOKEV'in kuruluşu tamamlanmış oldu.. Hep asık suratına alıştığımız Resmi Gazete başka türlü gülümsüyordu yüzümüze. 17 yaşındaki fidanların idam fermanını yayınlayan bu gazete değil miydi? "*Tarihin cilvesi*" dedikleri bu olmalıydı herhalde...

Açılışımızı adına yakışır bir etkinlikle yapmalıydık. Akıllara ilk gelen isim **Aziz Nesin**'di. Demokrasi ve laisizm savaşının en önünde o yürüyordu çünkü. GMİS salonunu hınca hınç dolduran bir kalabalıkla kucakladık Aziz Nesin'i. Haykırışımız yankı bulmuş, yeni sesler eklenmişti sesimize.

Amatör olarak başlayıp profesyonelliğe uzanan dershanecilik yıllarının, çileli günleri başladı daha sonra. İmece usulü yaptığımız işçilikleri mi saymalı bu bapta, hamal parasından kurtulmak için sandalyeleri, sıraları, masaları, koca koca dolapları sırtımızda beş kat indirip, beş kat çıkarışımızı mı? Pek çok şeyi aşmıştık ama ticareti beceremiyorduk bir türlü. Denizi geçip derede boğulmak gibi bir şeydi bu. Epey bir kaynak ve ömür tükettikten sonra devretmek zorunda kaldık dershaneyi. Oysa ne düşler kurmuştuk. Hem kente ucuz eğitim hizmeti verecek, hem de kazandığımız

üç beş kuruşu kente hizmet olarak geri döndürecektik. Her milimetrekaresini emeğimizle nakışlamıştık bu yüzden, yaşasa ne iyi olacaktı. Boynumuz bu yüzden biraz bükük desem yeri herhalde.

Yerel kültür değerlerini araştırmak, gelecek kuşaklara bırakmak üzere yaptığımız kalıcı çalışmalar geldi daha sonra. "*Zonguldaklı Yazarlar Zonguldak'ı Yazanlar*" kitabı bu çalışmaların miladını oluşturuyor galiba. **Ahmet Naim, Muzaffer Tayip, Burhan Solukçu, Nazım Baysal, Memet Seyda, Savaş Büke ve İlhami Soysal** anısına düzenlenen yarışmalar... **Ziya Mısırlı, Behçet Kalaycı** buluşmaları... **Tahir Karaoğuz, İbrahim Yıldız** anma toplantıları... Yayınlanan kitaplar, bültenler... Ülkemizin önde gelen aydınlarıyla sayıları elliye aşan söyleşi ve tartışma toplantısı... Bir çok alanda düzenlenen kurslarda eğitim gören yüzlerce sanatçı adayı... Madenci Müzesi ve Sanat Merkezi projeleriyle kente vizyon kazandıran öncü fikirler... Yoksul mahallelerde yapılan sağlık taramaları, köylerde yapılan etkinlikler... Bunlar, on yılı kapsayan çalışmaların hemen aklima geliveren kimi bölümleri yalnızca.

1995 - 2005. On yıl önce yalnızca bir düştü ZOKEV. On yıl sonra birçok badireden yününün akıyla çıkıp kente önemli hizmetler veren bir kültür kurumu. Başta kurucu başkanımız **Enver Karaçam** olmak üzere o kadar çok insanın emeği, göz nuru var ki... Belleğime güvenebilsem adlarını tek tek yazmak isterim buraya. Kimilerini unuttur da haksızlık yaparım korkusu o güzel inanları dilde getirmemi engelliyor ne yazık ki.

Vakfımızı var edip, bu acılı kentin aydınlık yüzü haline getiren sevgili ZOKEV'liler; hepimize şükran duygularıyla doluyum, kurcusundan yönetim kurulu üyesine kadar ayrımsız herkese. Değerlerine sahip çıkılmasının özlemleriyle yanıp kavrulan hüznün dolu kent de, bu değer bilip topluluğa şükran duygularıyla doludur, kim bilir?

Koromuzdan Bir Konser Daha

ZOKEV Türk Sanat Müziği her zamanki güzel konserlerinden birini daha gerçekleştirdi. 14 Mayıs 20005 tarihinde GMİS Şemsi Denizer salonunda yapılan konsere yoğun katılım vardı.

İki bölüm halinde 26 şarkının seslendirildiği konserte ağırlıklı olarak Muhayyer Kürdi eserlerden oluşan bir repertuar seslendirildi.

Levent Özger'in şefliğini yaptığı konsere TRT ve Kültür ve Turizm Bakanlığı saz sanatçıları eşlik etti.

Kurslar Sürüyor...

Vakıf merkezimizdeki atölyemizde düzenlediğimiz kurslar sürüyor. Resim, fotoğraf, ahşap boyama kurslarının yanı sıra talebe göre takı tasarımı, bağlama ve gitar kursu da açılacak.

Halen devam eden resim kursu, hem hobi hem de güzel sanatlar liseleriyle güzel sanatlar fakültesine hazırlık amaçlı olmak üzere iki aşamalı olarak düzenleniyor.

Kurslara katılım için vakıf merkezimize başvurmak yeterli.

Geziler de...

Mütevelli Heyet üyemiz Ayşe Bektaş'ın koordinatörlüğünde düzenlenen yurt gezileri sürüyor.

Geçtiğimiz günlerde Şile - Ağva, Kıbrıs ve Çanakkale gezileri gerçekleştirildi. Önümüzdeki günlerdeyse Karadeniz Turu, GAP Turu ve Kapadokya gezileri planlanıyor.

Kıbrıs ve Çanakkale gezilerininse talep nedeniyle yinelenmesi hedefleniyor.

Sıcak yaz günlerinde tatili yalnızca deniz ve kum olarak algılamıyor, ülkenizi tanımak istiyorsanız vakıf merkezine baş vurmanız yeterli...

“ Kent Kültürü Bianelleri Dizisi “Kent Tarihi ‘05” ile Başlıyor ”

Kimliklerini gelenek ve tarihselliklerinden alan kentimizin en köklü demokratik kitle örgütleri olan,

- Zonguldağ Maden Mühendisleri Derneği'nin kuruluşunun 75. yıldönümü,
- TMMOB Maden Mühendisleri Odası Zonguldağ şubesi'nin kuruluşunun 50. yıldönümü,
- Zonguldağ Kültür ve Eğitim Vakfı'nın (ZOKEV) kuruluşunun 10. yıldönümü nedeniyle;

Zonguldağ tarihini çeşitli yönleriyle incelemiş olan tarihçi ve araştırmacıları bir araya getirerek, çağrılı bildirilerin sunulacağı bir ortamı sağlamak ve sunulan bildirilerin derleneceği bir kitabı yayımlamak suretiyle kent tarihine kalıcı ve değerli bir katkı koymak amaçlanmaktadır. Bu düşünceden hareketle, 11-13 Kasım 2005 tarihleri arasında Kent Kültürü Bienalleri Dizisi'nin ilki olan Kent Tarihi '05 başlıklı etkinlik gerçekleştirilecektir.

Kent yönetimi ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla bir organizasyon komitesi oluşturulması ve ZOKEV'in komite sekreterliğini üstlenmesi ile idari yapıyı oluşturmak; kişilere bire bir ulaşarak çağrılı bildirilerin konularını belirlemek ve 14 Ekim 2005'te bienalin programını yapacak duruma gelmek hedeflenmektedir.

Bienal toplam 3 gün sürecek ve önceden belirlenecek konularla ilgili bildiri sunumlarının yanı sıra, sergi, dinleti, gösteri, workshop (çalıştay), çevre gezisi gibi etkinlikleri de içerecektir. Her yıl ZOKEV tarafından verilmesi planlanan ve 2004 yılında eğitimci yazar İ.Behçet Kalaycı'ya verilen "Onur Ödülü" de bu yıl bienal etkinlikleri çerçevesinde ressam Osman Zeki Oral'a verilecektir. Tüm etkinlikler halkımıza açık ve ücretsizdir.

ZONGULDAĞ MADEN MÜ-
HENDİSLERİ DERNEĞİ

ZONGULDAĞ KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI
(ZOKEV)

VATAN HAINİ

"Amerikan emperyalizminin yarı sömürgesiyiz, dedi Hikmet Nâzım Hikmet vatan hainliğine devam ediyor hâlâ."

Evet, vatan hainiyim, siz vatanperverseniz, siz yurtseverseniz, ben yurt hainiyim, ben vatan hainiyim.

Vatan çiftliklerinizse,

kasalarınızın ve çek defterlerinizin içindekilerse vatan,

vatan, şose boylarında gebermekse açlıktan,

vatan, soğukta it gibi titremek ve sıtmadan kıvranmaksa

yazın,

fabrikalarınızda al kanımızı içmekse vatan,

vatan tırnaklarıysa ağalarınızın,

vatan, mızraklı ilmühalse, vatan, polis copuysa,

ödeneklerinizse, maaşlarınızsa vatan,

vatan, Amerikan üsleri, Amerikan bombası, Amerikan donanması topuysa,

vatan, kurtulmamaksa kokmuş karanlığımızdan,

ben vatan hainiyim.

Yazın üç sütun üstüne kapkara haykıran puntolarla:

Nâzım Hikmet vatan hainliğine devam ediyor hâlâ.

Nâzım